

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ

ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ
Державна наукова установа

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ: РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ, ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

EDUCATION DURING THE WAR: DEVELOPMENT OF INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT, DIGITAL TRANSFORMATION, EUROPEAN INTEGRATION

V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

2023

iea.gov.ua

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ”**

**ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ:
РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ,
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ**

*Збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Київ, 26 жовтня 2023 року)*

**EDUCATION DURING THE WAR:
DEVELOPMENT OF INFORMATION
AND ANALYTICAL SUPPORT, DIGITAL
TRANSFORMATION, EUROPEAN INTEGRATION**

*Book of Abstracts of the V International Scientific and Practical Conference
(Kyiv, October 26th, 2023)*

Київ
ДНУ «Інститут освітньої аналітики»
2023

УДК 37.014.5:342.78](477)(043.2)
О-72

Редакційна колегія

А. О. Литвинчук, кандидат економічних наук (головний редактор);
С. Л. Лондар, доктор економічних наук, професор (заступник головного редактора);
Г. М. Терещенко, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник (заступник головного редактора);
А. В. Кур'янов (заступник головного редактора);
Н. Б. Пронь, кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою
Державної наукової установи “Інститут освітньої аналітики”
(протокол № 9 від 20 листопада 2023 р.)*

Автори несуть повну відповідальність за зміст і достовірність матеріалів, що публікуються, дотримання загальноприйнятих принципів наукової етики, відсутність плагіату у своїх тезах.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

О-72 Освіта під час війни: розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення, цифрова трансформація, євроінтеграція : зб. тез доп. V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 26 жовтня 2023 р. [Електронне видання]. Київ : ДНУ “Інститут освітньої аналітики”, 2023. 216 с.

ISBN 978-617-8421-13-7

Збірник містить матеріали доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта під час війни: розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення, цифрова трансформація, євроінтеграція», що присвячені пошуку шляхів розв’язання нагальних проблем української освіти та науки в надзвичайних умовах воєнного стану і подолання безпрецедентних викликів, спричинених російською військовою агресією проти України.

Для широкого кола фахівців в освітній галузі, державних службовців, представників місцевих органів самоврядування, науковців й усіх зацікавлених осіб.

УДК 37.014.5:342.78](477)(043.2)

ISBN 978-617-8421-13-7

© Автори, 2023

© ДНУ “Інститут освітньої аналітики”, 2023

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО В. О. ДИРЕКТОРА ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ УСТАНОВИ «ІНСТИТУТ ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ» АНДРІЯ ЛИТВИНЧУКА.....	9
--	----------

Секція 1. ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Гапон В. В., Шараєвська М. І., Дерепя Т. С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБВЕНЦІЇ НА НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ОСОБАМ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	10
Денисюк О. Я., Дронь Т. О., Титаренко Н. В. БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ДЛЯ УЧНІВ З ООП ЯК ПОКАЗНИК УСПІШНОСТІ РЕФОРМИ НУШ.....	16
Литвинчук А. О., Кир'янов А. В., Іриневич Ю. В., Гайдук І. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ОСВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ	20
Londar S. L., Pron N. B. TRANSFORMATION OF EDUCATIONAL INFORMATION MANAGEMENT TOOLS UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE	24
Чимбай Л. Л., Попкова Л. В. РОЗПОДІЛ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У 2023 РОЦІ	29

Секція 2. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ

Anisimova O. Yu. USING VISUALIZATION TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF EDUCATION MANAGEMENT.....	34
Валєєв Р. Г. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕРАКТИВНОГО КВЕСТУ ПІД ЧАС ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ОГолоШЕННЯМ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ	37
Величко О. В., Нехайчик Є. Є. РОЛЬ ІКТ В ЕЛЕКТРОННОМУ ДОКУМЕНТООБІГУ	41
Головацька Ю. Б. СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ АСПЕКТІВ ЛОКАЛІЗАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	44
Грибанова С. А. ФАКТОРИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	47
Гужва В. М. ФРЕЙМВОРКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ АКАДЕМІЧНИХ УСТАНОВ	50
Дягилева О. С., Юрженко А. Ю., Пазяк А. С. ЕЛЕКТРОННІ КУРСИ LMS MOODLE ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МОРСЬКИХ ФАХІВЦІВ	52
Кіріакіді О. Ю. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК ПРЕДМЕТ УВАГИ ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ НАУКОВОГО ЗНАННЯ	56

Головацька Ю. Б.

кандидат педагогічних наук, Тернопільський національний педагогічний
університет ім. Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7740-9432>

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ АСПЕКТІВ ЛОКАЛІЗАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Інформатизація вищої професійної освіти, а також міждисциплінарний підхід до професійної підготовки майбутніх перекладачів вимагають використання нових методів навчання задля розвитку в студентів-лінгвістів різноманітних спеціальних вмінь [1, с. 34], зокрема у сфері здійснення локалізації. Відкритість лінгвістичної освіти до використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) уможливорює створення цифрового середовища навчання [2, с. 94].

Оскільки специфіка професійної перекладацької діяльності пов'язана з постійним оновленням інформації та зі здійсненням взаємодії на основі одержуваної інформації з метою медіації й гармонізації культур [3], вважаємо, що моделювання ситуацій професійної діяльності як провідний прийом організації навчання майбутніх перекладачів реалізовувати локалізаційний процес повинне бути зорієнтоване саме на створення умов для забезпечення інформаційного насичення, з одного боку, та інформаційної взаємодії, з другого. На наш погляд, одним із найефективніших способів реалізації цього завдання є організація освітнього процесу з опорою на реально існуючий комунікативний дискурс незалежно від того, яким шляхом він породжується. Адже локалізація – це особливий різновид технічного перекладу, що спрямований на комплексне відтворення текстової частини програмної/маркетингової/аудіовізуальної продукції засобами іншої мови та включає в себе мовно-культурну інтерпретацію й адаптацію текстів перекладу відповідно до специфічних потреб та очікувань цільової аудиторії [4]. Саме тому локалізація як перекладознавчий феномен складається з кількох етапів:

інтернаціоналізації (попередньої підготовки вихідних текстів до перекладу шляхом здійснення внутрішньомовного перекладу (в разі потреби));

власне перекладу (відтворення підготовлених текстових елементів програмного продукту засобами іншої мови, що включає переклад текстів програми, матеріалів інтерактивної довідки, супровідної документації, інформації в Інтернеті та ін.);

гуманізації (адаптації технічних повідомлень та їх перевираження мовою, зрозумілою для широкого загалу користувачів);

тестування локалізованого продукту (перевірки збереження функціональності й коректності відображення програмного продукту в умовах нового мовного оформлення). Зазначені етапи локалізації є тісно

взаємопов'язаними та взаємозалежними, а кожний наступний етап може виконуватися паралельно з попереднім, забезпечуючи неперервність та інтерактивність локалізаційного процесу.

Отже, необхідною умовою формування конкурентоспроможного перекладача в галузі локалізації є організація професійної підготовки, яка виражається в узгодженні моделі навчання послідовного перекладу з використанням основних складових дискурсивного аналізу [5]. Наукова організація цього процесу в умовах сучасної освітньої системи передбачає застосування низки лінгводидактичних вправ і завдань, кожне з яких вирішується згідно з низкою алгоритмічних етапів, як-от:

1. Аналітичний:

- ознайомлення з лінгвістичними, когнітивними, психологічними основами професійної діяльності перекладача у сфері локалізації й локалізаційного процесу;
- ознайомлення із запропонованими автентичними матеріалами (аудіо, відео).

2. Тренувальний:

- визначення у вихідному тексті ключової, повторюваної, уточнюючої, додаткової, нульової інформації;
- робота з прецизійною лексикою: її визначення в текстах сфери ділового спілкування, переклад на формально-знаковому рівні;
- урахування прагматичних факторів у локалізації (де добір відповідних одиниць у цільовій мові регулюється різноманітними екстралінгвістичними факторами, а саме мультимедійною природою програмної продукції та особливостями функціонування й відображення в ній одиниць тексту), що може призводити до необхідності відмовлятися від якнайповнішого відтворення змісту оригіналу та вдаватися до адаптацій, які можуть суперечити уявленням про еквівалентність;
- робота з перекладацькою нотацією (вміння чітко фіксувати необхідну для передання повідомлення інформацію);
- тренування темпу мовлення, дикції, а також грамотності побудови висловлювань.

3. Завершальний:

- імітація спілкування в умовах професійного дискурсу;
- оцінка перекладацької діяльності студентами-колегами;
- оцінка перекладацької діяльності викладачем.

Кожний із перелічених етапів містить систему вправ і завдань, у результаті виконання яких майбутні перекладачі матимуть змогу усвідомити, що вирішальною підставою для здійснення локалізації є вимога адекватності.

Адекватний переклад у більшості випадків передбачає відступ від формальної еквівалентності та застосування адаптивних стратегій із метою оптимального відтворення змісту й збереження прагматичного інваріанта оригіналу в перекладі. Потреба в здійсненні адаптації цільового тексту при локалізації залежить від різноманітних лінгвістичних і екстралінгвістичних факторів, починаючи з розмірів графічних елементів, в яких розміщується текст

перекладу в програмі, прийнятих вимог щодо стилю й термінології в цільовій мові для текстів цього типу та закінчуючи особливостями місцевого законодавства й реаліями промисловості, для якої реалізується та чи інша програмна продукція. На практиці реалізація окресленої системи завдань передбачала використання сучасних цифрових технологій – Moodle, scratch-, tagcloud-, flipped classroom-технології та ін.

Список використаних джерел

1. Сімкова І. О. Теорія і методика професійної підготовки майбутніх перекладачів до здійснення усного двостороннього науково-технічного перекладу: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ, 2018. 539 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/36305>.

2. Максименко Л. О. Втілення сучасних підходів у процес формування у філологів-перекладачів компетентності у письмовому перекладі наукових текстів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. : педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2017. Вип. 58. С. 93–101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2017_58_17.

3. Дмитренко Т. В., Кучера А. М., Стрельник О. О. Соціокультурні детермінанти формування особистості філолога: лінгводидактичний аспект. *Наукові записки*. 2021. Вип. CLI (151). С. 46–54. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/37835>.

4. Франчук Н. П. Локалізація спеціальними інструментальними засобами. *Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету*. 2014. 214 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6647/SW%202013.pdf?sequence=1>.

5. Олексієнко Л. А. Проблеми змісту професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти України та можливі шляхи їх розв’язання. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2019. Вип. 3 (116). С. 33–38. DOI: <https://www.doi.org/10.30929/1995-0519.2019.3.33-38>.